

« zurück blättern vor »

CECHOWAĆ v. imp., ab 1540; auch *cychować*. **1)** ‘etw. mit einem Stempel als Zeichen der Prüfung, Registrierung, Zulassung, Ausführung versehen; stempeln, kennzeichnen, brandmarken’ – ‘umieszczać na przedmiocie znaki stwierdzające jego sprawdzenie, rejestrację, legalizację; pieczętować, stempłować, znaczyć, znakować, piętnować’: (1540) 1973 Cervus 322 *Stigma, signum, cicatrix, charakter... Szram, blizna, cechowanie*. o 1559 GroicPorz kkv, SPXVI *Zá pierwszym kradźiestwem ie ná twarzy cechuią*. o 1588 Calep 1005b, SPXVI *Stigmatici – Gychowani [!]* *piatna wipalone nofzaci*. o (1603) 1607 Sk.Dz. 129, L *Nowacyusz bierzmowania nie przyiął, i ręką biskupią cechowany nie był*. o 1789 Jezier. Gowor. 73, DOR *Ani u nas jeńców (...) nie zaprzędano pod cudze panowanie, ani im rąk nie ucinano, cechując nieszczęśliwych do śmierci kalectwem*. o (1903) 1952 Orkan Rozt. 217, DOR *Do rysowania używał lubryki, czerwonego kamyka o miękkim dotyku, jakiego się zazwyczaj używa do cechowania drzew*. o [LBel.] 1948 Wiedza 319 s.13, DOR *Kontrolę jakości sprawowali sami rzemieślnicy, zazwyczaj starsi cechu, a cechowano (znaczono) sukna, wyroby z cyny, srebra i złota*. – SPXVI, MĄCZ, CN, TR, L, SWIL, SW, LSP, DOR. **2)** ‘kennzeichnen, charakterisieren, jmdm. oder etw. eigen sein’ – ‘znamionować, charakteryzować, być właściwym dla kogoś lub czegoś’: 1606 Jurk.Pos. 270 *Tę wszędy párábotę dwor w ogon cátuje, Á polską mądrość chwalnie z tą sławą cechuje: To mąż nie tchorz, kto się mści, kto pełni, gdy piją*. o 1788 Dmoch Zak 68-9, MAY *Krola dobroć cechuię*. o (1847) 1951 Korz.J.Koll. 70, DOR *Jako ojciec, zazdroścę panu dobrodziejowi, żeś już wybrał dla swego dziecka dozgonnego towarzysza i zapewne z tą przezornością i uwagą, która cechuje wszystkie czynności pana dobrodzieja*. o 1924 Tetm.Koniec III 99, DOR *Jakaś ociężałość cechowała jego ruchy i jego słowa*. o 1951 Pięt.Wspól. 39, DOR *Mówił cicho, bez żaru i zwykłej energii, która cechowała niemal każdy jego występ autorski*. – CN, TR, L, SWIL (fig.), SW, LSP, DOR. o **Var:** *cechować* v. imp., (1540) 1973 Cervus 322 – SPXVI, MĄCZ, CN, TR, L, SWIL, SW, LSP, DOR; *cychować* v. imp., [hapax] 1588 Calep 1005b, SPXVI – SPXVI, SW (gw.). o **Etym:** mhd. *zeichnen, zeichen* v., ‘mit einem Zeichen versehen, bezeichnen’, LEX. o **Der:** *nacechować* v. pf., (1557) 1571 Rej Pst. 130, L, zuerst geb. MĄCZ; *pocechować* v. pf., (1557) 1571 Rej Pst. Pp6, L, zuerst geb. TR; *ocechować* v. pf., 1564 Mącz., L, zuerst geb. MĄCZ; *podcechować* v. pf., [hapax] 1564 Mącz 250d, SPXVI, zuerst geb. MĄCZ; *scechować* v. pf., [hapax] 1564 331d MĄCZ, zuerst geb. MĄCZ; *odcechować* v. pf., 1843 Krasz. Nowe I 68, DOR, zuerst geb. BAN; *cechówka* subst. f., [hapax] (1950) 1952 New.Archip. 51, DOR, zuerst geb. SWIL; *wycechować* v. pf., †1863 Korz., SW, zuerst geb. SW; *cechownica* subst. f., zuerst geb. DOR, nur für Inh. 2.

« zurück blättern vor »